

اقدام فوری

بازداشت خودسرانه و رفتار بیرحمانه و غیرانسانی با ۱۱ زن از درویش گنابادی

دست کم ۱۱ زن از اقلیت مذهبی درویش گنابادی در ایران از ابتدای ماه اسفند در زندان شهر ری با شرایط غیرانسانی و بدون دسترسی به وکیل نگهداری می‌شوند. بازداشت آن‌ها به دنبال پراکنده کردن خشونت آمیز تظاهرات درویش در تهران صورت گرفت. برخی از زنان نیاز به مراقبت‌های پزشکی فوری برای جراحات ناشی از ضرب و شتم در زمان دستگیری دارند.

در روز ۳۰ بهمن ماه دست کم ۶۰ زن از جامعه تحت تبعیض درویش گنابادی به خاطر شرکت در تظاهراتی که پس از استفاده نیروهای امنیتی از ضرب و شتم، اسلحه گرم، ماشین‌های آب‌پاش و گاز اشک‌آور به خشونت کشانده شد، بازداشت شدند. این زنان بعد از دستگیری به بازداشتگاه وزرا منتقل شدند و گفته‌اند که در آنجا مورد بازجویی‌های رعب‌آور، فحاشی با صدای بلند و بازرسی‌های بدنی تعرض‌آمیز توسط ماموران زن قرار گرفتند. طی ۲۴ ساعت بعد، ۱۰ نفر از زنان به بخش قرنطینه زندان شهر ری (قرچک) در نزدیکی تهران منتقل شدند و مابقی آزاد شدند. اسامی کسانی که به شهری ری منتقل شدند عبارتند از: شکوفه یدالهی، سپیده مرادی، مریم فریسانی، نازیلا نوری، سیما انتصاری، شیما انتصاری، شهناز کیانی، مریم باراکوهی، الهام احمدی و آویشا جلال‌الدین. بعد از چند روز، یک زن دیگر از درویش گنابادی با نام **صدیقه صفاخت** که ظاهراً پیشتر در زندان اوین نگهداری می‌شد، نیز به زندان شهری ری منتقل شد. گزارش‌هایی وجود دارد که برخی از زنان تحت بازجویی‌های شبانه قرار دارند که همراه با خشونت کلامی و تهدید است.

زندان شهر ری سابقاً یک مرغداری بوده و در آنجا صدها زن محکوم به جرایم خشن، در شرایطی اسفناک که با قواعد حداقلی استاندارد رفتار با زندانیان شدیداً فاصله دارد، نگهداری می‌شوند. شکایت رایج شامل زمین‌های آلوده به لکه‌های ادرار، عدم وجود سیستم تهویه، کثیف و کم بودن تعداد سرویس‌های بهداشتی، شیوع بیماری‌های مسری، غذاهای با کیفیت پایین و گاه مملو از سنگریزه و آب شور است. در روزهای اخیر زنان زندانی شکایت کرده‌اند که نشت گاز از سیستم فاضلاب باعث پخش بوی مشمئزکننده در محل نگهداری آنان شده است. در نتیجه، شیما انتصاری که که از بیماری آسم رنج می‌برد، دچار مشکلات شدید تنفسی شده و نیاز به اکسیژن رسانی داشته است. یکی دیگر از زندانیان، شکوفه یدالهی، به گفته شاهدان عینی در زمان دستگیری به شدت ضرب و شتم شده و از ناحیه سر دچار جراحات شده است. مقامات ظاهراً به دلیل خودداری او از انتقال به بیمارستان با دست‌بند و پابند، مانع دسترسی او به مراقبت‌های پزشکی شده‌اند. گزارش شده است که تعدادی زن نیز به خاطر ضربه به اندام‌های جنسی‌شان در زمان دستگیری از خونریزی‌های واژینال رنج می‌برند.

لطفاً نامه‌ای به زبان فارسی، انگلیسی یا هر زبان دیگری که می‌دانید، بنویسید و از مقامات بخواهید؛

- شکوفه یدالهی، سپیده مرادی، مریم فریسانی، نازیلا نوری، سیما انتصاری، شیما انتصاری، شهناز کیانی، مریم باراکوهی، الهام احمدی، آویشا جلال‌الدین و صدیقه صفاخت را فوراً و بدون قید و شرط آزاد کنند، چرا که آن‌ها صرفاً به خاطر فعالیت‌های صلح‌آمیز با استفاده از حق آزادی بیان و حق آزادی اجتماع و گردهمایی بازداشت شده‌اند؛
- اطمینان حاصل کنند که تا زمان آزادی، آن‌ها به وکیل دسترسی داشته، خدمات درمانی در اختیار آن‌ها قرار گرفته و آن‌ها از شکنجه و سایر رفتارهای بیرحمانه، غیرانسانی و ترحیمی محافظت شوند؛
- اقدامات فوری برای بهبود شرایط زندان شهر ری مطابق با قوانین و استانداردهای بین‌المللی از جمله قوانین نلسون ماندلا انجام داده و به بازرسان بین‌المللی اجازه بازدید دهند؛
- تحقیقات مستقل و شفاف در مورد گزارش‌های مبنی بر توسل غیرضروری و گزاف نیروی انتظامی و امنیتی به نیروی قهریه برای سرکوب تظاهرات درویش گنابادی انجام داده و افراد دارای مسئولیت را در دادگاه‌های عادلانه پاسخگو نگه دارند.

لطفاً درخواست‌ها را تا قبل از ۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۷ به آدرس‌های زیر ارسال نمایید؛

دبیر ستاد حقوق بشر قوه قضاییه	رئیس زندان شهر ری	رونوشت به
محمد جواد لاریجانی	مهدی محمدی	رئیس جمهوری، حسن روحانی
بلوار اسفندیار، تقاطع نیایش، خیابان ولی‌عصر	بزرگ‌راه قرچک	خیابان پاسستور، میدان پاسستور
تهران، ایران	شهر ری، ایران	تهران، ایران

اقدام فوری

اطلاعات تکمیلی

چند صد نفر از درویش گنابادی، مرد و زن، در روز ۳۰ بهمن در خارج از محل اقامت رهبر معنوی خود، نورعلی تابنده، در خیابانی در تهران به نام «گلستان هفتم» در اعتراض به آزار و اذیت‌های فزاینده علیه جامعه درویش و برای جلوگیری از دستگیری احتمالی رهبر معنوی‌شان تجمع کردند. تجمع‌کنندگان گزارش داده‌اند که نیروی انتظامی و نیروهای لباس شخصی بسیج به ضرب و شتم جمعیت با باتون، شوکر و اشیای تیز و استفاده از گاز اشک‌آور، ماشین‌های آب‌پاش و تیراندازی برای پراکنده کردن جمعیت پرداخته و بیش از ۳۰۰ نفر از جمله ۶۰ زن را بازداشت کردند. کسانی که در تجمع حضور داشتند همچنین گزارش داده‌اند که نیروهای امنیتی و بسیج به یک ساختمان پنج طبقه که معترضین به آنجا فرار کرده بودند، یورش برده و در داخل ساختمان گاز اشک‌آور زدند. آنها سپس در راه پله‌ها «تونل باتوم» درست کرده و با ضرب و جرح شدید درویش از ناحیه سر، صورت و پشت، آن‌ها را با خشونت از پله‌ها پایین کشیده و در ون‌های پلیس انداختند. تصاویر و فیلم‌های منتشر شده معترضان را با زخم و دیگر جراحات به روی صورت و بدن و سر و بدن‌های باندپیچی شده نشان می‌دهد.

بر اساس اطلاعات عفو بین‌الملل، حدود ۱۷۰ نفر از دستگیرشدگان، در حالی که تعدادی از آن‌ها بی‌هوش بوده‌اند، از محل حادثه به بیمارستان منتقل شدند تا تحت درمان‌های اورژانسی قرار گیرند. طی روزهای بعد، برخی از بازداشت‌شدگان آزاد شدند و باقی با وجود اینکه دوره‌ی درمانشان هنوز تکمیل نشده بود از بیمارستان به زندان فشافویه در نزدیکی تهران منتقل شدند. برخی از بازداشت‌شدگان سپس برای بازجویی از زندان فشافویه به سلول‌های انفرادی در زندان اوین یا بازداشتگاه شاپور منتقل شده و خانواده‌های آن‌ها به مدت چندین روز یا هفته از سرنوشت و محل نگهداری‌شان بی‌خبر نگه داشته شدند. در حال حاضر، نگرانی‌های جدی وجود دارد که بازداشت‌شدگان در خطر شکنجه و سایر رفتارهای بی‌رحمانه و غیرانسانی، از جمله از طریق ممانعت از درمان جراحات‌شان، قرار دارند و تحت فشار برای «اعتراف» هستند. دادستان کل تهران در ۲۴ اسفند اظهار داشت که تاکنون حداقل ۲۰ فقره کیفرخواست علیه درویش گنابادی صادر شده و احتمال دارد به ۱۰۰ فقره کیفرخواست نیز برسد.

در روز ۱۳ اسفند، نیروی انتظامی به خانواده یکی از بازداشت‌شدگان به نام محمد راجی اطلاع داد که او بر اثر ضربات وارده جان سپرده است. جزئیات مربوط به نحوه، مکان و زمان مرگ و شرایط پیرامون آن همچنان نامعلوم است. مقامات تنها اظهار داشته‌اند که محمد راجی طی درگیری بین نیروی انتظامی و درویش در روز ۳۰ بهمن به طور مهلک آسیب دیده و در هنگام انتقال به بیمارستان یا پس از بستری شدن فوت کرده است. خانواده محمد راجی تاکید کرده‌اند که او در زمان دستگیری مجروح ولی زنده بوده است و از این که مقامات، سرنوشت و محل نگهداری او را برای ۱۵ روز پس از دستگیری پنهان کرده‌اند و از شفاف کردن مراحل و زمان‌بندی وقایع منتهی به مرگ خودداری می‌کنند، خشمگین هستند. در درگیری‌های روز ۳۰ بهمن، سه مامور نیروی انتظامی به نام‌های رضا امامی، محمدعلی بایرامی و رضا مرادی علمدار و یکی از نیروهای بسیج، محمدحسین حدادیان، نیز کشته شدند. سه مامور نیروی انتظامی توسط یک اتوبوس زیر گرفته شدند. در ۲۸ اسفند، یکی از درویش به نام محمد ثلاث مسئول این واقعه مرگ‌بار شناخته شد و به اتهام قتل عمد محکوم به مرگ شد. با این حال، او در طول محاکمه اتهام علیه خود را رد کرده و اصرار داشت که عمل او عمدی نبوده است. او در دفاعیات خود گفت که اقدام او در اثر ضعف بینایی، حس عصبی و گیجی ناشی از جراحاتش که شامل شکستگی سر و دست بوده و اضطراب و شتاب وی برای فرار از محل واقعه و جلوگیری از ضرب و شتم بیشتر بوده است. در روز یک اسفند، صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران یک ویدئوی اعتراف از محمد ثلاث در حالی که به روی تخت بیمارستان خوابیده و به شدت مجروح بود، منتشر کرد. این اقدام نقض اصل برائت است و به این نگرانی دامن می‌زند که اظهارات شاید تحت فشار اخذ شده باشند.

درویش گنابادی ایران خود را شیعه ۱۲ امامی می‌دانند. با این وجود، آن‌ها به دلیل باورها و اعمال صوفی‌گرایانه‌شان به طور مداوم از سوی مقامات و مسئولان مورد تبعیض، آزار و اذیت، دستگیری و بازداشت خودسرانه قرار گرفته‌اند و به اماکن عبادت آنها حمله شده است. در روز ۱۵ اسفند، رهبر معنوی درویش گنابادی، نورعلی تابنده، در یک پیام ویدئویی خبر داد که مقامات مانع از خروج او از منزلش شده‌اند. او اطلاعات بیشتری در مورد وضعیت خود ارائه نکرد.

